

ABENDLIED
ESTI DAL

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

ABENDLIED
ESTI DAL

AUSWAHL
VON DEN BELIEBTESTEN HUNDERT

VÁLOGATÁS
A LEGKEDVELTEBB SZÁZBÓL

**ABENDLIED
ESTI DAL**

*AUSWAHL
VON DEN BELIEBTESTEN HUNDERT*

*VÁLOGATÁS
A LEGKEDVELTEBB SZÁZBÓL*

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

© *Szalki Bernáth Attila*
(Minden jog fenntartva)

Megfigyelhető gyakorlat, hogy számos országban az irodalommal foglalkozók igyekeznek az adott nyelv (nép- vagy és mű-) költészetének hatalmas anyagából a szélesebb olvasóközönség számára a legszébbnek stb. ítélt verseket különböző antológiákba, kötetekbe rendezni és kiadni.

Ezek a válogatások – lévén, hogy egy-egy költemény esztétikai értéke nem mérhető objektíven - nem mentesek teljesen a szerkesztők szubjektív ítéletétől.

Figyelemre méltó, hogy Németországban a huszadik században, nyomtatásban megjelent köteteket vizsgálva a gyakoriság alapján összeállították a legkedveltebb száz német költemény listáját. Ebből a százból talál az olvasó e kétnyelvű kötetben Szalki Bernáth Attila válogatása alapján és fordításában – a korábbi, 2008-ban kiadott kötetében megjelent 33 versen túl - újabb 34 verset. A német szövegű versek melletti szám – egytől százig – az említett németnyelvű listabeli sorrendet jelzi.

Der Erlkönig (5.)

**Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater mit seinem Kind;
Er hat den Knaben wohl in dem Arm,
Er faßt ihn sicher, er hält ihn warm.**

**Mein Sohn, was birgst du so bang dein Gesicht? -
Siehst Vater, du den Erlkönig nicht?
Den Erlenkönig mit Kron und Schweif? -
Mein Sohn, es ist ein Nebelstreif. -**

**»Du liebes Kind, komm, geh mit mir!
Gar schöne Spiele spiel ich mit dir;
Manch bunte Blumen sind an dem Strand,
Meine Mutter hat manch gülden Gewand.«**

**Mein Vater, mein Vater, und hörest du nicht,
Was Erlenkönig mir leise verspricht? -
Sei ruhig, bleibe ruhig, mein Kind;
In dürren Blättern säuselt der Wind. -**

**»Willst, feiner Knabe, du mit mir gehn?
Meine Töchter sollen dich warten schön;
Meine Töchter führen den nächtlichen Reihn
Und wiegen und tanzen und singen dich ein.«**

**Mein Vater, mein Vater, und siehst du nicht dort
Erlkönigs Töchter am düstern Ort? -
Mein Sohn, mein Sohn, ich seh es genau:
Es scheinen die alten Weiden so grau. -**

A rémkirály

Ki vágat éjben, hol süvít a szél?
Derék apát látsz, viszi gyermekét;
Karjával húzza magához fiát,
A teste melegét így adja át.

„Te drága gyermekem mért aggódál?
„Apám, te nem látod a rémkirályt?
Ijesztő fátylát meg a koronát?”
„Te jó fiú, ez csak ködcsik csupán.”

>Te kedves gyermek, jöjj vélem, s menjünk!
Sok szép játékkal játszunk majd együtt;
Virág hol nyílik, nézd, az ott a part,
Anyám tenéked arany ruhát varrt.<

„Te még most sem hallod édesapám,
Mit ígér halkán a rút rémkirály?”
„Maradj most csendben, légy nyugodt, s ne félj,
Csak száraz levél, mit borzol a szél.”

>Te szép fiú jönnél-e vélem legott?
A kedves lányaim várnak amott;
Vezetnek majd téged ez éjszakán,
Elringat énekük, búvöl a tánc.<

„Jaj, apám, jaj, apám nem látod, mondd,
A rémnek lányait sötétben ott?”
„Riadt fiam, pontosan látom én:
A régi fűzfatorony ködlik szürkén.”

**»Ich liebe dich, mich reizt deine schöne Gestalt;
Und bist du nicht willig, so brauch ich Gewalt.«
Mein Vater, mein Vater, jetzt faßt er mich an!
Erlkönig hat mir ein Leids getan! -**

**Dem Vater grauset's, er reitet geschwind,
Er hält in den Armen das ächzende Kind,
Erreicht den Hof mit Mühe und Not;
In seinen Armen das Kind war tot.**

Johann Wolfgang von Goethe

Geboren 1749

Gestorben 1832

>Szeretlek, szépséged annyira vonz;
Ha nem jössz, elviszlek erővel most.<
„Szoríts magadhoz erősen apám!
Mert a rút rémkirály engemet bánt!”

Megrémül apja, s vágat, mint a szél,
Szorosan tartja alélt gyermekét,
Csapzottan éri el az udvarát;
Karjával ölelve halott fiát.

Illustration von Moritz von Schwind

Illustration von Albert Sterne

Der Feuerreiter (6.)

Sehet ihr am Fensterlein
Dort die rote Mütze wieder?
Nicht geheuer muss es sein,
Denn er geht schon auf und nieder.
Und auf einmal welch Gewühle
Bei der Brücke, nach dem Feld!
Horch! das Feuerglöcklein gellt:
Hinterm Berg,
Hinterm Berg
Brennt es in der Mühle!

Schaut! da sprengt er wütend schier
Durch das Tor, der Feuerreiter,
Auf dem rippendürren Tier,
Als auf einer Feuerleiter!
Querfeldein! Durch Qualm und Schwüle
Rennt er schon, und ist am Ort!
Drueben schallt es fort und fort:
Hinterm Berg,
Hinterm Berg
Brennt es in der Mühle!

Der so oft den roten Hahn
Meilenweit von fern gerochen,
Mit des heiligen Kreuzes Span
Frentlich die Glut besprochen -
Weh! dir grinst vom Dachgestühle
Dort der Feind im Höllenschein.
Gnade Gott der Seele dein!
Hinterm Berg,
Hinterm Berg
Ras't er in der Mühle!

A tűzlovas *

Látjátok az ablakból
Ott a vörös sapká(s)t újra?
Nektek nem gyanús, holott
Ő le-föl jár, készül útra.
És egyszer csak nagy forgatag
Jó mezőre kint a hídnál,
Halld! a tűzharang kiált:
Domb mögött
Domb mögött
Tűz van a malomban!

Nézzétek! Dühvel robban
Tűzlovas már kapun át,
Bordáig sovány lovával,
Mintegy tűzoltólétrán!
Toronyiránt! füstgomolyban
Átrohanva, már tűznél van,
Messze zengi szakadatlan:
Domb mögött
Domb mögött
Tűz van a malomban!

Ő az, ki vörös kakast
Mér földről szagolni képes,
Súgja néki égi szó azt,
Tűzben, lángban ki a vétkes –
Fáj! tető néz rád gúnnyal,
Ellenséged, pokol tüzén.
Úr kegyelme lelkedért!
Domb mögött
Domb mögött
Ő elég malomban!

**Keine Stunde hielt es an,
Bis die Mühle borst in Trümmer;
Doch den kecken Reitersmann
Sah man von der Stunde nimmer.
Volk und Wagen im Gewühle
Kehren heim von all dem Graus;
Auch das Glöcklein klinget aus.
Hinterm Berg,
Hinterm Berg
Brennts! -**

**Nach der Zeit ein Müller fand
Ein Gerippe samt der Mützen
Aufrecht an der Kellerwand
Auf der beinern Mähre sitzen:
Feuerreiter, wie so kühle
Reitest du in deinem Grab!
Husch! da fällt in Asche ab.
Ruhe wohl,
Ruhe wohl
Drunten in der Mühle!**

Eduard Mörike

**Geboren 1804
Gestorben 1875**

**Még egy óra el se telt,
Törmelékké vált a malom,
Ám merész lovasembert,
Őt régen nem látták sehol.
Nép meg kocsi forгатagban
Szörnyű helyről hazamennek,
Már nem zengi a harang se:
    Domb mögött
    Domb mögött
Tűz! –**

**Később egy molnár talált
Csontvázat sapkásan ülve,
Gebe hátán, pincefalnál
Mélyen, jól összegörnyedve:
Tűzlovas, mily merészen
Vágtatsz te a sírodban!
Hirtelen hullsz hamuba.
    Most nyugodj
    Békében
Ott lent a malomban!**

***Feuerreiter = Tűzlovas
Német népi hiedelem szerint: vörös sapkás férfi,
aki arra a helyre siet, ahol tűz keletkezett.**

Das Grab im Busento (7.)

Nächtlich am Busento lispeln, bei Cosenza, dumpfe
Lieder,
Aus den Wassern schallt es Antwort, und in Wirbeln
klingt es wider!
Und den Fluß hinauf, hinunter, ziehn die Schatten tapfrer
Goten,
Die den Alarich beweinen, ihres Volkes besten Toten.

Allzufrüh und fern der Heimat mußten hier sie ihn
begraben,
Während noch die Jugendlocken seine Schulter blond
umgaben.
Und am Ufer des Busento reihten sie sich um die
Wette,
Um die Strömung abzuleiten, gruben sie ein frisches
Bette.
In der wogenleeren Höhlung wühlten sie empor die
Erde,
Senkten tief hinein den Leichnam, mit der Rüstung,
auf dem Pferde.
Deckten dann mit Erde wieder ihn und seine stolze
Habe,
Daß die hohen Stromgewächse wüchsen aus dem
Heldengrabe.
Abgelenkt zum zweiten Male, ward der Fluß
herbeigezogen:
Mächtig in ihr altes Bette schäumten die
Busentowogen.

Und es sang ein Chor von Männern: »Schlaf in deinen
Heldenehren!
Keines Römers schnöde Habsucht soll dir je dein Grab
versehren!«
Sangen's, und die Lobgesänge tönnten fort im Gotenheere;
Wälze sie, Busentowelle, wälze sie von Meer zu Meere!

August von Platen

Sír a Busentóban Cosenzanál

Éjjel Busento vizén susognak elfojtott
énekek,
Vízből hangzik a válasz, mely örvényből vissza-
visszacseng!
És a folyón fel s alá ring az árnya sok, bátor
gótnak,
Alarichot siratják, ki népe legnagyobb halottja.

Túl korán s messze hazájától lett ő itt
eltemetve,
Még akkor, hogy vállait ifjú, szőke fürtje
ölelte.
Busento partján vitézek esküre
felsorakoztak,
Víznek árját elterelve ők egy új ágyat
kiástak.
Lent a vízmentes barlangban kiszedtek halomnyi
földet,
Majd a mélybe eresztették lóval páncélt és
holttestet.
Földdel fedték ismét őt s fegyverét, mi volt
büszkesége,
Árhullámmal szemben hős sírján erős nehezék
légyen.
Majd visszavezették a folyót a korábbi
medrébe:
Itt habzott régi ágyában Busento erős
vizével.

És zengett férfikórus:> Aludj hősnek járó
békében!
Kapzsi, hitvány római sírod nem szabad, hogy
megsértse!<
Zengett a dicsőítő dal folyvást gótok seregében;
Görgessétek ezt Busento hullámi hát a tengerhez!

Abendlied (8.)

Der Mond ist aufgegangen,
Die goldnen Sternlein prangen
Am Himmel hell und klar;
Der Wald steht schwarz und schweiget,
Und aus den Wiesen steigt
Der weiße Nebel wunderbar.

Wie ist die Welt so stille,
Und in der Dämmerung Hülle
So traulich und so hold!
Als eine stille Kammer,
Wo ihr des Tages Jammer
Verschlafen und vergessen sollt.

Seht ihr den Mond dort stehen?
Er ist nur halb zu sehen,
Und ist doch rund und schön!
So sind wohl manche Sachen,
Die wir getrost belachen,
Weil unsre Augen sie nicht sehn.

Wir stolze Menschenkinder
Sind eitel arme Sünder
Und wissen gar nicht viel;
Wir spinnen Luftgespinste
Und suchen viele Künste
Und kommen weiter von dem Ziel.

Esti dal

**Feljött a Hold az égre,
Mely csillagokkal ékes,
Világos, tiszta éj;
Erdő hallgat sötéten,
Mellette ott a réten
A felszálló köd csodaszép.**

**Világra most csend borul,
Oly derűs, ha alkonyul,
Szelídség, csupa báj!
S itt, mint csendes teremben
Elúzzuk a keservet,
Feledni tudjuk azt, mi fáj!**

**Látjátok ott a Holdat?
Felét bár árny takarja,
A félkaréj is szép!
Vagyunk úgy sok dologgal,
Kikacagjuk azt nyomban,
Szemünk gyakran nem lát, csak néz.**

**A büszke embernemzet
Szegény, hiú és vétkez,
S tudása oly kevés;
Szövöget agyrémeket,
Kipróbál művészetet,
De egyre távolabb a cél.**

**Gott, laß uns dein Heil schauen,
Auf nichts Vergänglich's trauen,
Nicht Eitelkeit uns freun!
Laß uns einfältig werden
Und vor dir hier auf Erden
Wie Kinder fromm und fröhlich sein!**

**Wollst endlich sonder Grämen
Aus dieser Welt uns nehmen
Durch einen sanften Tod!
Und, wenn du uns genommen,
Laß uns in Himmel kommen,
Du unser Herr und unser Gott!**

**So legt euch denn, ihr Brüder,
In Gottes Namen nieder;
Kalt ist der Abendhauch.
Verschon uns, Gott! mit Strafen,
Und laß uns ruhig schlafen!
Und unsern kranken Nachbar auch!**

Matthias Claudius

**Geboren 1740
Gestorben 1815**

**Urunk hagyd üdvöd nézni,
Ne hagyj múltástól félni,
Csak tűnj el hiúság!
Hagyj jámbor lenni minket,
S a Földön itt előtted
Lehessünk gyermekként vidám!**

**De végül bánat nélkül
Hagyjuk el földi létünk,
S halált, jót adj nekünk!
Ha majd magadhoz veszel,
Vigyél vágyott mennybe fel
Kegyelmes Urunk s Istenünk!**

**Feküdjetez testvérek
Le, Úr kegyével védve;
Az esti szél oly zord!
Ne sújts a büntetéssel,
Engedj aludni szépen!
S a beteg szomszédunk is óvd!**

Der König in Thule (17.)

**Es war einst ein König in Thule,
Gar treu bis an das Grab,
Dem sterbend seine Buhle
einen goldnen Becher gab.**

**Es ging ihm nichts darüber,
Er leert' ihn jeden Schmaus;
Die Augen gingen ihm über,
So oft trank er daraus.**

**Und als er kam zu sterben,
Zählt' er seine Städt' im Reich,
Gönnt' alles seinen Erben,
Den Becher nicht zugleich.**

**Er saß beim Königsmahle,
Die Ritter um ihn her,
Auf hohem Vätersaale
Dort auf dem Schloß am Meer.**

**Dort stand der alte Zecher,
Trank letzte Lebensglut
Und warf den heil'gen Becher
Hinunter in die Flut.**

**Er sah ihn stürzen, trinken
Und sinken tief ins Meer.
Die Augen täten ihm sinken,
Trank nie einen Tropfen mehr.**

Johann Wolfgang von Goethe

Élt egy király Thule várában

Élt egy király Thule várában

- Ki szeretőjéhez hű volt -

S neki haldokló társa

Arany kupát adott.

Nem tartott mást ily becsben,

Ürítve lakomán;

Szemét könnyek lepték el,

Ha ivott, s gondolt rá.

Király halálra készül,

S országa sok javát

Mind hagyja örökségül.

De nem becses kupát!

Fent, ősi vár termében

Sok lovag összejött,

Király ad nagy ebédet.

Lenn tenger zúgva döng.

Király ivott, s érezte;

Bor fogy, mint életláng,

S hogy szent kupát védje,

Vízbe dobta alá.

Zuhanni látta, esni,

Elnyelte tengerár.

Lezárultak szemei:

S nem ivott többé már.

Vereinsamt (24.)

Die Krähen schrein
Und ziehen schwirren Flugs zur Stadt:
Bald wird es schnein. -
Wohl dem, der jetzt noch Heimat hat!

Nun stehst du starr,
Schaust rückwärts, ach! wie lange schon!
Was bist Du Narr
Vor Winters in die Welt entflohn?

Die Welt - ein Tor
Zu tausend Wüsten stumm und kalt!
Wer das verlor,
Was du verlorst, macht nirgends halt.

Nun stehst du bleich,
Zur Winter-Wanderschaft verflucht,
Dem Rauche gleich,
Der stets nach kältern Himmeln sucht.

Flieg, Vogel, schnarr
Dein Lied im Wüstenvogel-Ton! -
Versteck, du Narr,
Dein blutend Herz in Eis und Hohn!

Die Krähen schrein
Und ziehen schwirren Flugs zur Stadt:
Bald wird es schnein. -
Weh dem, der keine Heimat hat.

Friedrich Nietzsche

Otthontalanul

Sok varj' kiált,
Károgva száll, város a cél:
A hó szítál -
Örül, kit otthon ér a tél!

Múltadban ott
Is sorsod keresztre feszült!
Szegény bolond,
Jön a tél, hová menekülsz?

Fagyott világ,
Bárhova szállsz, mind csupa jég!
Mit veszni látsz,
Az vész, te jót sehol se érsz.

Lefogyva túrsz,
A tél-vándorút átkozott,
Felszállsz, mint füst,
A lég fent még inkább fagyott.

Madár, zokogd
Dalod, jégmezők énekét! -
Rejtsd el, bolond,
Vérző szived, vár gúny s a jég!

Sok varj' kiált,
Károgva száll, város a cél:
A hó szítál -
Otthon nélkül nagy kín a tél.

Hälfte des Lebens (36.)

Mit gelben Birnen hänget
Und voll mit wilden Rosen
Das Land in den See,
Ihr holden Schwäne,
Und trunken von Küssen
Tunkt ihr das Haupt
Ins heilignüchterne Wasser.

Weh mir, wo nehm ich, wenn
Es Winter ist, die Blumen, und wo
Den Sonnenschein,
Und Schatten der Erde?
Die Mauern stehn
Sprachlos und kalt, im Winde
Klirren die Fahnen.

Friedrich Hölderlin

Hölderlin

Geboren 1770

Gestorben 1843

Éltem delelőjén (1. variáció)

**Alant tükröződik a
Tóban sárga körtékkal,
Rózsákkal a táj.
Szép, büszke hattyúk,
Csóktól ittasultak,
Hútsétek főtök
Bölcsességnek szent vizében!**

**Félek, mert hol várnak,
Ha jön tél, virágok engem, s hol
Érhet napfény
Vagy hús árny, s hogy élek?
Hideg közönnyel
Állnak a falak, szélben
Fémzászló zörren.**

Éltem delelőjén (2. variáció)

**Ringva, lent tükröződik
Tóban sárga körtékkal,
Rózsákkal a táj.
Szép, büszke hattyúk,
Csóktól ittasultak,
Hútsétek főtök
Bölcsességnek szent vizében!**

**Félek, mert hol várnak
Engem szép virágok, tél ha jó,
Fénye Napnak,
Fáknak hűvös árnya lesz-e?
Jéghideg szótlán
Állnak várfalak, szélben
Zörren fémkakas.**

Der Spinnerin Nachtlied (39.)

**Es sang vor langen Jahren
Wohl auch die Nachtigall,
Das war wohl süßer Schall,
Da wir zusammen waren.**

**Ich sing' und kann nicht weinen,
Und spinne so allein
Den Faden klar und rein
So lang der Mond wird scheinen.**

**Als wir zusammen waren
Da sang die Nachtigall
Nun mahnet mich ihr Schall
Daß du von mir gefahren.**

**So oft der Mond mag scheinen,
Denk' ich wohl dein allein,
Mein Herz ist klar und rein,
Gott wolle uns vereinen.**

**Seit du von mir gefahren,
Singt stets die Nachtigall,
Ich denk' bei ihrem Schall,
Wie wir zusammen waren.**

**Gott wolle uns vereinen
Hier spinn' ich so allein,
Der Mond scheint klar und rein,
Ich sing' und möchte weinen.**

Clemens Brentano

A fonólány éji dala

**Ezelőtt sok-sok éve,
Hogy dalolt csalogány,
Elbájolt e hangzás,
S ott boldog voltam véled.**

**Nem sírok, száll az ének,
Fonok, társam magány,
Kezemben jár a szál,
Amíg a Hold fent fényes.**

**Ott együtt voltam véled,
Hol csalogány dalolt,
Hangja arra int most,
Hogy elhagytál te végleg.**

**Gyakran a holdas éjben
Eszemben csak te jársz,
Kihúl szívem, ne játssz,
Úr egyesítsen véled!**

**Hogy elhagytál, azóta,
Folyvást zeng csalogány,
S felréved e hangnál;
Veled mily boldog voltam.**

**Úr egyesítsen véled!
Fonok magányban én,
Reám süt tiszta holdfény,
Dal száll, de sírnom kéne!**

Im Grase (40.)

Süße Ruh', süßer Taumel im Gras,
Von des Krautes Arom umhaucht,
Tiefe Flut, tief, tieftrunkne Flut,
Wenn die Wolk' am Azure verraucht,
Wenn aufs müde, schwimmende Haupt
Süßes Lachen gaukelt herab,
Liebe Stimme säuselt, und träuft
Wie die Lindenblüt' auf ein Grab.

Wenn im Busen die Toten dann,
Jede Leiche sich streckt und regt,
Leise, leise den Odem zieht,
Die geschlossne Wimper bewegt,
Tote Lieb', tote Lust, tote Zeit,
All die Schätze, im Schutt verwühlt,
Sich berühren mit schüchternem Klang
Gleich den Glöckchen, vom Winde umspielt.

Stunden, flüchtiger ihr als der Kuß
Eines Strahls auf den trauernden See,
Als des ziehenden Vogels Lied,
Das mir niederperlt aus der Höh',
Als des schillernden Käfers Blitz,
Wenn den Sonnenpfad er durchheilt,
Als der heiße Druck einer Hand,
Die zum letzten Male verweilt.

A fűben

Édes nyugalom a fűben,
Vadvirágok illatának
Részegítő áradása,
Ha felhő az égen oszlik,
Ott fáradt, elpihenő főm
Édes nevetés fedí be,
Kedves hangok susogása,
S mint hársvirág hull a sírra.

Ha keblemben halottaim
Mindegyike ébred, mozdul,
Halkan mind lehelni kezd,
S ő zárt ajkuk mozogni fog,
Rég halott kedvesek s idők,
Minden mi kincs sírből kitör,
Megérint tétova csengés,
Mint harang hangzása szélben.

Száguldtok órák, mint sugár
Csókja a gyászoló tavon,
Vonuló madár éneke
Rám hull gyöngyként a magasból,
Fényes bogárka villanás,
Mint átkelnek napösvényen,
Forró szorítása kéznek,
Mit utoljára érinthetsz.

**Dennoch, Himmel, immer mir nur,
Dieses eine nur: für das Lied
Jedes freien Vogels im Blau
Eine Seele, die mit ihm zieht,
Nur für jeden kärglichen Strahl
Meinen farbigschillernden Saum,
Jeder warmen Hand meinen Druck,
Und für jedes Glück meinen Traum.**

Annette von Droste-Hülshoff

Geboren 1797

Gestorben 1848

**Mégis, óh Uram, nekem csak
Azt az egyet, szabad madár
Énekét add meg, mely a kék
Egekbe felviszi lelkem.
S bár halvány a reménysugár,
Ámde sok színben csillámlik;
Add, meleg kézfogásoktól
Örömteli legyen álmom.**

(Verse a 26. oldalon.)

**Brentano
Geboren 1778
Gestorben 1842**

O Lieb, solange du lieben kannst! (44.)

O lieb, solange du lieben kannst!

O lieb, solange du lieben magst!

**Die Stunde kommt, die Stunde kommt,
Wo du an Gräbern stehst und klagst!**

Und Sorge, daß dein Herze glüht

Und Liebe hegt und Liebe trägt,

Solang ihm noch ein ander Herz

In Liebe warm entgegenschlägt!

Und wer dir seine Brust erschließt,

O tu ihm, was du kannst, zulieb!

Und mach ihm jede Stunde froh,

Und mach ihm keine Stunde trüb!

Und hüte deine Zunge wohl,

Bald ist ein böses Wort gesagt!

O Gott, es war nicht böse gemeint, -

Der andre aber geht und klagt.

O lieb, solange du lieben kannst!

O lieb, solange du lieben magst!

Die Stunde kommt, die Stunde kommt,

Wo du an Gräbern stehst und klagst!

Dann kniest du nieder an der Gruft

Und birgst die Augen, trüb und naß,

- Sie sehn den andern nimmermehr -

Ins lange, feuchte Kirchhofsgras.

Szeress, amíg szeretni tudsz!

**Szeress, amíg szeretni tudsz!
Szeress, míg halál mélybe húz!
Az óra jó, az óra mén,
A sírnál mit sem ér a bú!**

**Te ápold szerelmed, légy hív,
Becsüld szerelmed hű szívét,
Amíg szeret a másik szív,
S nagy izzással lobog feléd!**

**Ki néked feltárja lelkét,
Kedvére járj, mennyire tudsz!
Időt tedd örömtelivé,
Egy perce se legyen borús!**

**Vigyázz nyelvedre, védekezz,
Nehogy valami rosszat szólj!
Az Úrra gondolj, s ne feledd, -
Másik ne menjen panaszlón.**

**Szeress, amíg szeretni tudsz!
Szeress, míg halál mélybe húz!
Az óra jó, az óra mén,
A sírnál mit sem ér a bú!**

**Ha térdre rogyasz a kriptánál,
Szemedben könny meg révülés,
Nem látod társad többé már,
Csak templomkert nedves fűvét.**

**Und sprichst: O schau auf mich herab,
Der hier an deinem Grabe weint!
Vergib, daß ich gekränkt dich hab!
O Gott, es war nicht böß gemeint!**

**Er aber sieht und hört dich nicht,
Kommt nicht, daß du ihn froh umfängst;
Der Mund, der oft dich küßte, spricht
Nie wieder: Ich vergab dir längst!**

**Er tat's, vergab dir lange schon,
Doch manche heiße Träne fiel
Um dich und um dein herbes Wort -
Doch still - er ruht, er ist am Ziel!**

**O lieb, solange du lieben kannst!
O lieb, solange du lieben magst!
Die Stunde kommt, die Stunde kommt,
Wo du an Gräbern stehst und klagst!**

Ferdinand Freiligrath,

**Geboren 1810
Gestorben 1876**

**S beszélsz: oh, nézz fel énreám,
Reám, ki zokog sírodnál!
Ha bántottalak, megbocsáss!
Az Úr se haragudjon rám!**

**De ő téged nem hall se lát,
Nem jó, hogy őt karolhassd át,
A rég csókos száj szót se vált:
A szívem régtől megbocsájt!**

**Ezt tette, megbocsájtott rég,
S bár forró könnyed árja hull,
Itt könny meg fájó szó kevés -
De csend - célt ért, rá sír borult!**

**Szeress, amíg szeretni tudsz!
Szeress, míg halál mélybe húz!
Az óra jó, az óra mén,
A sírnál mit sem ér a bú!**

An den Mond (45.)

**Füllest wieder Busch und Tal
Still mit Nebelglanz,
Lösest endlich auch einmal
Meine Seele ganz;**

**Breitest über mein Gefild
Lindernd deinen Blick,
Wie des Freundes Auge mild
Über mein Geschick.**

**Jeden Nachklang fühlt mein Herz
Froh und trüber Zeit
Wandle zwischen Freud und Schmerz
In der Einsamkeit.**

**Fließe, fließe, lieber Fluß!
Nimmer werd ich froh,
So verrauchte Scherz und Kuß,
Und die Treue so.**

**Ich besaß es doch einmal,
Was so köstlich ist!
Daß man doch zu seiner Qual
Nimmer es vergißt!**

**Rausche, Fluß, das Tal entlang,
Ohne Rast und Ruh,
Rausche, flüstre meinem Sang
Melodien zu.**

A Holdhoz

**Árad völgyre lágy holdfény,
Csend s ködcsillogás,
Végre béke tölti bé
Lelkem csarnokát;**

**Életemre úgy terít,
Érzem, pillantást,
Mint baráti szem tekint
Sorsomra, s vigyáz.**

**Szívembe beköltözött
Idő; bús s vidám,
Járok gond, öröm között,
Társam a magány.**

**Áradj, folyj kedves folyó!
Álmom végleg tün,
Elveszett a tréfa, csók,
Hűség meg derúm.**

**Birtokoltam sok mindent,
Éltem jókat át!
És ember nem tudja ezt
Elfeledni ám!**

**Zúgj folyó, hisz szűk a völgy,
Nyugtot ne találj,
Zúgj, s dalomnak kölcsönözz
Lágy melódiát.**

**Wenn du in der Winternacht
Wütend überschwillst,
Oder um die Frühlingspracht
Junger Knospen quillst.**

**Selig, wer sich vor der Welt
Ohne Haß verschließt,
Einen Freund am Busen hält
Und mit dem genießt**

**Was, von Menschen nicht gewußt
Oder nicht bedacht,
Durch das Labyrinth der Brust
Wandelt in der Nacht.**

Johann Wolfgang von Goethe

**Néha téli éjszakán
Fákat szaggatsz szét,
Szép tavasznak hajnalán
Duzzasztod rügyét.**

**Bölcs az, kinek lelkéből
Gyűlölség kizárt,
Élvezi a meglevőt,
S hű társra talál;**

**Felfogják, hogy mily csodás,
Más mit meg se lát,
És mi holdas éjszakán
Keblük járja át.**

Gefunden (46.)

**Ich ging im Walde
So für mich hin,
Und nichts zu suchen,
Das war mein Sinn.**

**Im Schatten sah ich
Ein Blümchen stehn,
Wie Sterne leuchtend,
Wie Äuglein schön.**

**Ich wollt es brechen,
Da sagt es fein:
Soll ich zum Welken
Gebrochen sein?**

**Ich grub's mit allen
Den Würzlein aus.
Zum Garten trug ich's
Am hübschen Haus.**

**Und pflanzt es wieder
Am stillen Ort;
Nun zweigt es immer
Und blüht so fort.**

Johann Wolfgang von Goethe

Erdőben leltem, tövestől vittem...

**Erdőbe mentem:
Vajon miért,
Nyugtom kerestem,
S megleltem én?**

**Fa árnyékában
Kis virág nyílt,
Egy fénylő csillag,
Magához hív.**

**Letörni vágytam,
De lelkem szól,
Elhervadása
Mért lenne jó?**

**Kiástam tővel
Virágot én,
A házhoz vittem,
A kertben élj!**

**Így kapta tőlem
Új otthonát,
Mindig előttem
Nyílik tovább.**

Der Römische Brunnen (48.)

**Aufsteigt der Strahl, und fallend gießt
Er voll der Marmorschale Rund,
Die, sich verschleiernd, überfließt
In einer zweiten Schale Grund;
Die zweite gibt, sie wird zu reich,
Der dritten wallend ihre Flut,
Und jede nimmt und gibt zugleich
Und strömt und ruht.**

Conrad Ferdinand Meyer

Geboren 1825

Gestorben 1898

A római kút

**Felszökken, röppen vízsugár,
Aztán a márványtálba hull,
Miből az ár folyik tovább,
A második nagy tálba csurg;
De víz ömlik tovább alá,
Az ár a harmadikba zúg,
Kap sád vizet így minden tál,
S az ár csitúl.**

Gesang Weylas (50.)

**Du bist Orplid, mein Land!
Das ferne leuchtet;
Vom Meere dampfet dein besonnter Strand
Den Nebel, so der Goetter Wange feuchtet.**

**Uralte Wasser steigen
Verjuengt um deine Hueften, Kind!
Vor deiner Gottheit beugen
Sich Koenige, die deine Waerter sind.**

Eduard Mörike

Weyla dala

**Orplid, te szép vidék!
Messze világolsz;
Tenger ölelte napos partszegély,
Hol köd, ha tűn, istenek arcát látod.**

**Ósi vizek fodroznak
Köréd, karcsú gyermek, mesét!
Királyok meghajolva
Őrzik istenséged tiszteletét.**

**Wilhelm Müller
Geboren 1794
Gestorben 1827**

Verse a 46. oldalon

Der Lindenbaum (51.)

Am Brunnen vor dem Tore
Da steht ein Lindenbaum:
Ich träumt in seinem Schatten
So manchen süßen Traum.

Ich schnitt in seine Rinde
So manches liebe Wort;
Es zog in Freud und Leide
Zu ihm mich immerfort.

Ich muß auch heute wandern
Vorbei in tiefer Nacht,
Da hab ich noch im Dunkel
Die Augen zugemacht.

Und seine Zweige rauschten,
Als riefen sie mir zu:
»Komm her zu mir, Geselle,
Hier findest du deine Ruh!«

Die kalten Winde bliesen
Mir grad ins Angesicht,
Der Hut flog mir vom Kopfe,
Ich wendete mich nicht.

Nun bin ich manche Stunde
Entfernt von jenem Ort,
Und immer hör ich's rauschen:
Du fändest Ruhe dort!

Wilhelm Müller

A hársfa

**A kútnál, túl kapunkon,
Egy öreg hársfa áll,
Árnya alatt, ha nyugszom,
Az édes álom vár.**

**Bevéstem a kérgébe,
Sok szép, szerelmes szót,
S vidám vagy bús az életem,
Oda csalogatott.**

**Ma is kell vándorolnom,
Az éjszakákon át,
Sötétben, vándorúton
Csukódik szempillám.**

**Az ágak egyre zúgtak,
Üzenték azt felém:
> Legény, jöjj hozzám újra,
Hisz nyugtod itt leled! <**

**Sapkám vihar sodorta,
- A szél arcomba fújt, -
De érte nem futottam,
Hisz hív a vándorút.**

**Eljöttem vándorútra,
Onnan, hol hársfa él,
De hallom, most is zúgja:
Nyugalmat itt lelnél!**

Der Pilgrim vor St. Just (52.)

Nacht ist's und Stürme sausen für und für,
Hispanische Mönche, schließt mir auf die Tür!

Laßt hier mich ruhn, bis Glockenton mich weckt,
Der zum Gebet euch in die Kirche schreckt!

Bereitet mir was euer Haus vermag,
Ein Ordenskleid und einen Sarkophag!

Gönnt mir die kleine Zelle, weiht mich ein,
Mehr als die Hälfte dieser Welt war mein.

Das Haupt, das nun der Schere sich bequemt,
Mit mancher Krone ward's bediademt.

Die Schulter, die der Kutte nun sich bückt,
Hat kaiserlicher Hermelin geschmückt.

Nun bin ich vor dem Tod den Toten gleich,
Und fall in Trümmer, wie das alte Reich.

August von Platen

Geboren 1796
Gestorben 1835

A zarándok St. Just előtt

**Sötét az éj, a vad vihar ránk ront,
Spanyol barátok, nyissatok ajtót!**

**Engedjétek meg, pihenhessek itt,
Míg titeket harang imához hív!**

**Elkészült nálatok rendi ruhám,
S a végső nyughelyem, a szarkofág!**

**Ne sajnáljátok tőlem a cellát,
Több segítség, mint világ eddig ad.**

**A főmre – haját, ha olló levág –
Kerüljön koronaként sok gyémánt!**

**A váll-lapot, mi csuhám díszíté,
Takarja császári hermelinprém.**

**Nos, így állok majd halálom elé,
S porba hullok, mint birodalmak rég.**

Nänie (55.)

**Auch das Schöne muß sterben! Das Menschen und Götter bezwinget,
Nicht die eherne Brust rührt es des stygischen Zeus.
Einmal nur erweichte die Liebe den Schattenbeherrscher,
Und an der Schwelle noch, streng, rief er zurück sein Geschenk.
Nicht stillt Aphrodite dem schönen Knaben die Wunde,
Die in den zierlichen Leib grausam der Eber geritzt.
Nicht errettet den göttlichen Held die unsterbliche Mutter,
Wann er, am skäischen Tor fallend, sein Schicksal erfüllt.
Aber sie steigt aus dem Meer mit allen Töchtern des Nereus,
Und die Klage hebt an um den verherrlichten Sohn.
Siehe! Da weinen die Götter, es weinen die Göttinnen alle,
Daß das Schöne vergeht, daß das Vollkommene stirbt.
Auch ein Klaglied zu sein im Mund der Geliebten, ist herrlich,
Denn das Gemeine geht klanglos zum Orkus hinab.**

Friedrich Schiller

Geboren 1759

Gestorben 1805

Nánie

Szépségnek is halnia kell! Ez embert és istent érint,
De nem zavarja a hajthatalan Zeusznak a lelkét.
Egyszer meglágyította szerelem az árnyvilág urát,
És még a küszöbről zordan visszahívta ajándékát.
Nem csillapítja Aphrodité szép fiának fájdalmát,
Amelyeket a kecses testen a dúrva kan okozott.
Nem mentette meg isteni hőst a halhatatlan anya,
Mikor az ő sorsa – a szörnyű verembe esvén – betelt.
De tengerből Nereusz minden lánya kiemelkedett,
Siránkozással felemelték a dicsőített fiút.
Nézd! Ott sírnak az istenek, és sírnak az istennők mind,
Hogy a szépség elmúl, hogy meghal minden tökéletesség.
A fájdalmas dal is lehet szeretők szájából csodás,
Mert a titkuk hangtalanul s szépen tér Orkuszhoz alá.

Mailed (61.)

**Wie herrlich leuchtet
Mir die Natur!
Wie glänzt die Sonne!
Wie lacht die Flur!**

**Es dringen Blüten
Aus jedem Zweig
Und tausend Stimmen
Aus dem Gesträuch**

**Und Freud' und Wonne
Aus jeder Brust.
O Erd', o Sonne!
O Glück, o Lust!**

**O Lieb', o Liebe!
So golden schön,
Wie Morgenwolken
Auf jenen Höhn!**

**Du segnest herrlich
Das frische Feld,
Im Blütendampfe
Die volle Welt.**

**O Mädchen, Mädchen,
Wie lieb' ich dich!
Wie blickt dein Auge!
Wie liebst du mich!**

Májusi dal

**Elbűvöl engem
A májusi táj!
Narfény özönben
Derús világ!**

**Kibúj rügy éke,
Hogy hajt az ág,
Hangok zenéje
Bokrokból száll!**

**Jókedv, vidámság
Kebleket tölt,
Földre napsugár
Hozott gyönyört!**

**Oh, szép szerelem!
Aranyló kincs,
Fentről tekintve
Örömmel hints!**

**Dicsérjed, áldjad
A zöld mezőt,
Virágillatban
Fürdik a Föld!**

**Oh, lányka, lányka,
Szeretlek én!
Szemed hogy néz ma!
Szíved enyém!**

**So liebt die Lerche
Gesang und Luft,
Und Morgenblumen
Den Himmelsduft,**

**Wie ich dich liebe
Mit warmem Blut,
Die du mir Jugend
Und Freud' und Mut**

**Zu neuen Liedern
Und Tänzen gibst.
Sei ewig glücklich,
Wie du mich liebst!**

Johann Wolfgang von Goethe

**Felszáll pacsirta,
Övé a lég,
Lent illatárban
Ringat a rét.**

**Szeretlek téged,
Hogy forr a vér!
Véled szívembe
Bátorság tér,**

**Ha új dalokhoz
S táncba vezetsz.
Légy mindig boldog,
Amíg szeretsz!**

Das Göttliche (62.)

**Edel sei der Mensch,
Hilfreich und gut!
Denn das allein
Unterscheidet ihn
Von allen Wesen,
Die wir kennen.**

**Heil den unbekanntem
Höhem Wesen,
Die wir ahnen!
Ihnen gleiche der Mensch!
Sein Beispiel lehr uns
Jene glauben.**

**Denn unführend
Ist die Natur:
Es leuchtet die Sonne
Über Bös und Gute,
Und dem Verbrecher
Glänzen wie dem Besten
Der Mond und die Sterne.**

**Wind und Ströme,
Donner und Hagel
Rauschen ihren Weg
Und ergreifen
Vorüber eilend
Einen um den andern.**

Az isteni ideál

**Légyen minden ember
Jó, nemes, segítő!
Mert csak egyedül ez
Különbözteti meg
Minden élőlénytől,
Mindtől, mit ismerünk.**

**Üdv magasztos lénynek,
Aki ismeretlen,
Akit csak sejtünk!
Néki: ember; ember!
Példája tanítson,
Az emberben hinni!**

**Mert lásd, érzéketlen
És vak a természet,
Szórja fényét a Nap
Jóra és gonoszra,
Bűnözőkre éppúgy,
Mint a legjobbakra
Néz a Hold, a csillag.**

**Szélvész meg áradás,
Mennydörgés, jégverés,
Tépázza útjukat,
Megragadják mindet,
Bárhogy is sietnek,
Egyformán eléri.**

**Auch so das Glück
Tappt unter die Menge,
Faßt bald des Knaben
Lockige Unschuld,
Bald auch den kahlen
Schuldigen Scheitel.**

**Nach ewigen, ehrnen,
Großen Gesetzen
Müssen wir alle
Unsrerer Daseins
Kreise vollenden.**

**Nur allein der Mensch
Vermag das Unmögliche:
Er unterscheidet,
Wählet und richtet;
Er kann dem Augenblick
Dauer verleihen.**

**És a szerencse is
Vakon végzi dolgát,
Kiragad tömegből
Ártatlan fiúcskát,
Majd hideg közönnyel
Bűnöst is jutalmaz.**

**És öröktől fogva
Íly nagy törvény szerint
Kell mindannyiunknak
Földi ténykedésünk
Szűk körben végezni.**

**Kizárólag ember
Próbál lehetetlent:
Különbséget tenni,
Választ'ni, bírálni;
Képes létezésnek
Cél, értelmet adni.**

**Er allein darf
Den Guten lohnen,
Den Bösen strafen,
Heilen und retten,
Alles Irrende, Schweifende
Nützlich verbinden.**

**Und wir verehren
Die Unsterblichen,
Als wären sie Menschen,
Täten im großen,
Was der Beste im kleinen
Tut oder möchte.**

**Der edle Mensch
Sei hilfreich und gut!
Unermüdet schaff er
Das Nützliche, Rechte,
Sei uns ein Vorbild
Jener geahneten Wesen!**

Johann Wolfgang Goethe

**Mert csak neki szabad
Jót megjutalmazni,
Rosszat megbüntetni,
Gyógyít'ni, menteni,
És minden tévelygőt
Jó útra terelni.**

**Hát tiszteljünk minden
Bölcsét, halhatatlant,
Bár lenne egy ember
Ki nagyban művelné,
Azt, mit jók kicsiben
Tesznek, vagy próbálnak.**

**Légyen jó az ember,
Segítőkész, nemes!
Lankadatlan téve
Hasznost, mi igazság,
Példának véve az
Isteni ideált.**

Wer nie sein Brot mit Tränen aß (63.)

**Wer nie sein Brot mit Tränen aß,
Wer nie die kummervollen Nächte
Auf seinem Bette weinend saß,
Der kennt euch nicht, ihr himmlischen Mächte.**

**Ihr führt ins Leben uns hinein,
Ihr lasst den Armen schuldig werden,
Dann überlasst ihr ihn der Pein,
Denn alle Schuld rächt sich auf Erden.**

Johann Wolfgang Goethe

Kinek kenyerére nem folyt

**Kinek kenyerére nem folyt
A könnye, s bánatban éjszaka
Ágyában még nem zokogott,
Nem tudja, mik az égi hatalmak.**

**Vezetnek, de élet csábít,
S jaj, bűnbe esünk mi, szegények,
Akkor ránk hagyják ők a kint:
Mit elnyer Földön mind, ki vétkez.**

Du bist wie eine Blume (66.)

**Du bist wie eine Blume,
so hold und schön und rein;
ich schau' dich an, und Wehmut
schleicht mir ins Herz hinein.**

**Mir ist, als ob ich die Hände
aufs Haupt dir legen sollt',
betend, daß Gott dich erhalte
so rein und schön und hold.**

Heinrich Heine

Geboren 1797

Gestorben 1856

Te nyíló vadvirág vagy...

**Te nyíló vadvirág vagy,
Oly bájos, tiszta, szép;
S ha nézek rád, a bánat
Halkan szívembe lép.**

**Miközben két óvó kezem
A földre símul rá,
Az Istent kérem, tartson meg
Jónak, szépnek, tisztán.**

Der Krieg (67.)

Aufgestanden ist er, welcher lange schlief,
Aufgestanden unten aus Gewölben tief.
In der Dämmerung steht er, groß und unerkant,
Und den Mond zerdrückt er in der schwarzen Hand.

In den Abendlärm der Städte fällt es weit,
Frost und Schatten einer fremden Dunkelheit,
Und der Märkte runder Wirbel stockt zu Eis.
Es wird still. Sie sehn sich um. Und keiner weiß.

In den Gassen faßt es ihre Schulter leicht.
Eine Frage. Keine Antwort. Ein Gesicht erleicht.
In der Ferne ein Geläute dünn
Und die Bärte zittern um ihr spitzes Kinn.

Auf den Bergen hebt er schon zu tanzen an
Und er schreit: Ihr Krieger alle, auf und an.
Und es schallet, wenn das schwarze Haupt er schwenkt,
Drum von tausend Schädeln laute Kette hängt.

Einem Turm gleich tritt er aus die letzte Glut,
Wo der Tag flieht, sind die Ströme schon voll Blut.
Zahllos sind die Leichen schon im Schilf gestreckt,
Von des Todes starken Vögeln weiß bedeckt.

Über runder Mauern blauem Flammenschwall
Steht er, über schwarzer Gassen Waffenschall.
<Über Toren, wo die Wächter liegen quer,
Über Brücken, die von Bergen Toter schwer.>

A háború

Felkelt, kit a hosszú alvás bujtatott,
Felkelt, ki eddig mély pincében lakott,
Szürkületben áll nagy ismeretlen gnóm,
Mocskos markában összelapul a Hold.

Minden városra rázuhan ez estén,
Véle jön fagy, árny, szokatlan sötétség,
Körben lármás piac mind jéggé fagyott.
Csend lesz. Mért? Felelni senki sem tudott.

Téren, utcán vállon ragad könnyedén,
Nincs kérdés s válasz. Egy arc mély rémülés,
Távolból harangszó ide alig ér,
Minden állon szakáll csupa reszketés.

Kezdett táncolni fenn a hegyek csúcsán,
Bószén ordítja: Harcos mind talpra állj!
Leng a fekete feje, messze hangzón
Cseng koponyák ezre, mi nyakában lóg.

És széttapos toronyként izzó parázst,
Estére már minden csupa vérben áll.
Számptalan hullát takar sás meg a nád,
Étket lel ott sok fehér halálmadár.

Körben falakon kék-vörös lánghullám,
Kormos utcák fölött fekete por száll.
És kapukra, hol az őr utadba állt,
Szép hidakra, hegyekből halál leszáll.

**In die Nacht er jagt das Feuer querfeldein
Einen roten Hund mit wilder Mäuler Schrein.
Aus dem Dunkel springt der Nächte schwarze Welt,
Von Vulkanen furchtbar ist ihr Rand erhellt.**

**Und mit tausend roten Zipfelmützen weit
Sind die finstren Eben flackend überstreut,
Und was unten auf den Straßen wimmelt hin und her,
Fegt er in die Feuerhaufen, daß die Flamme brenne
mehr.**

**Und die Flammen fressen brennend Wald um Wald,
Gelbe Fledermäuse zackig in das Laub gekrallt.
Seine Stange haut er wie ein Köhlerknecht
In die Bäume, daß das Feuer brause recht.**

**Eine große Stadt versank in gelbem Rauch,
Warf sich lautlos in des Abgrunds Bauch.
Aber riesig über glühnden Trümmern steht
Der in wilde Himmel dreimal seine Fackel dreht,**

**Über sturmzerfetzter Wolken Widerschein,
In des toten Dunkels kalten Wüstenein,
Daß er mit dem Brande weit die Nacht verdorr,
Pech und Feuer träufet unten auf Gomorrh.**

**Heym
Geboren 1887
Gestorben 1912**

Éjszakában úzi a tüzet tovább,
Mint ordító, acsargó vörös kutyát,
Ugrik homályból éj fekete világ,
Majd vulkánból szörnyű hamu hull alá.

Mint ezernyi vörös fáklya lángol ott,
Sík mezőkön vészjóslón fellobogott,
És ki utcán rohangál még fel s alá,
Tűzbe úzi, hogy lángban égjen tovább.

És lángok dühöngnek, ég az erdőség,
Bújna lomb alá a rémült denevér,
Rúdjával piszkálja, mint szénégető,
Fákat, hogy tűzmorajban égjenek ők.

Szép nagyváros sárga füstben mélybe dőlt,
Hangtalan elnyelte mélység hasa őt,
Óriásként lángoló romokon áll,
Égen háromszor forgatja fáklyáját.

Fent szaggatott felhőn némi csillámlás,
Lent jéghideg halott sivár pusztaság,
És hogy tűzláng hozzon örök éjszakát,
Tüzeső hull égből Gomorrára rá.

Abendlied (70.)

Augen, meine lieben Fensterlein,
Gebt mir schon so lange holden Schein,
Lasset freundlich Bild um Bild herein:
Einmal werdet ihr verdunkelt sein!

Fallen einst die müden Lider zu,
Löscht ihr aus, dann hat die Seele Ruh',
Tastend streift sie ab die Wanderschuh',
Legt sich auch in ihre finstre Truh'.

Noch zwei Fünklein sieht sie glimmend stehn
Wie zwei Sternlein, innerlich zu sehn,
Bis sie schwanken und dann auch vergehn,
Wie von eines Falters Flügelwehn.

Doch noch wandl' ich auf dem Abendfeld,
Nur dem sinkenden Gestirn gesellt;
Trinkt, O Augen, was die Wimper hält,
Von dem goldnen Überfluss der Welt!

Gottfried Keller
Geboren 1819
Gestorben 1890

Esti dal

**Óh, szemeim, fény-ablakocskák,
Adtok régtől gyönyörű látványt,
Szép képeket engedjétek át:
Egyszer sorsotok lesz a vakság!**

**Már leragad fáradt szempillám,
Fény kialszik, lelkem nyugszik már,
Most lehúzza vándorsaruját,
Záródik láda sötétje rá.**

**Visszanézve lát még két szikrát,
Két csillag, de bensőséges pár,
Fénye egyet lobban, s lehull már,
Mint törékeny, szép pillangó szány.**

**Ám még menni hív az esti táj,
Bár csak hűnyó csillag lesz a társ;
Óh, te lélek élvezd, mit szem lát,
Fény örömét, mit nyújt a világ!**

An die Parzen (71.)

**Nur *Einen* Sommer gönnt, ihr Gewaltigen!
Und einen Herbst zu reifem Gesange mir,
Daß williger mein Herz, vom süßen
Spiele gesättiget, dann mir sterbe.**

**Die Seele, der im Leben ihr göttlich Recht
Nicht ward, sie ruht auch drunten im Orkus nicht;
Doch ist mir einst das Heilge, das am
Herzen mir liegt, das Gedicht, gelungen,**

**Willkommen dann, o Stille der Schattenwelt!
Zufrieden bin ich, wenn auch mein Saitenspiel
Mich nicht hinab geleitet; *Einmal*
Lebt ich, wie Götter, und mehr bedarfs nicht.**

Friedrich Hölderlin

A párkákhoz

Égiek, csak *egy* nyarat adjatok még!
És hogy kiteljesedjen dalom, egy őszt,
Váljak engedelmesen el én
Szép dalaimtól, ha jó halálom.

Lelkem - amelynek vágya éltemben itt
Bé nem telt, s nyugton nem lenne Orkusznál
Lent sem – fáj, de, ha egyszer, mi szent
Szívemnek: versem diadalt ülne;

Üdv néked akkor csendes árnyékvilág!
Békesség tölt, ha nem jó is dal s játék
Sírba énvelem, mert; *egyszer* úgy
Éltem, mint istenek, s több mért kéne.

Der Postillon (73.)

Lieulich war die Maiennacht,
Silberwölklein flogen,
Ob der holden Frühlingspracht
Freudig hingezogen.

Schlummernd lagen Wies und Hain,
Jeder Pfad verlassen;
Niemand als der Mondenschein
Wachte auf der Straßen.

Leise nur das Lüftchen sprach,
Und es zog gelinder
Durch das stille Schlafgemach
All der Frühlingskinder.

Heimlich nur das Bächlein schlich,
Denn der Blüten Träume
Dufteten gar wonniglich
Durch die stillen Räume.

Rauher war mein Postillion,
Ließ die Geißel knallen,
Über Berg und Tal davon
Frisch sein Horn erschallen.

Und von flinken Rossen vier
Scholl der Hufe Schlagen,
Die durchs blühende Revier
Trabten mit Behagen.

A postakocsis

**Kedves volt a május éj,
Ezüst felhők úsztak,
Bájos tavasz, pompa, fény
Jókedvvel betoppan.**

**Szunnyad berek és a rét,
Ösvények kihaltak,
Semmi más csak a holdfény
Tekint az utakra.**

**Halkan csak a szél zenél,
Éleszt lágyan kedvet,
Ring csendes álom mezén
Mind, ki tavaszgyermek.**

**Titkon patak ballagott,
És virágok álma
Édes illatot hozott,
Rá a csendes tájra.**

**Postakocsisom nyers volt,
Csattan a korbácsa,
Völgyön, hegyen harsogott
Kürtjével a tájra.**

**És a négy mozgékony ló
Patát csattogtatva,
- Tájon át, mi pompázó -
Trappolgat nyugodtan.**

Wald und Flur im schnellen Zug
Kaum begrüßt – gemieden;
Und vorbei, wie Traumesflug,
Schwand der Dörfer Frieden.

Mitten in dem Maienglück
Lag ein Kirchhof innen,
Der den raschen Wanderblick
Hielt zu ernstem Sinnen.

Hingelehnt an Bergesrand
War die bleiche Mauer,
Und das Kreuzbild Gottes stand
Hoch, in stummer Trauer.

Schwager ritt auf seiner Bahn
Stiller jetzt und trüber;
Und die Rosse hielt er an,
Sah zum Kreuz hinüber:

»Halten muß hier Roß und Rad,
Mags euch nicht gefährden:
Drüben liegt mein Kamerad
In der kühlen Erden!

Ein gar herzlieber Gesell!
Herr, 's ist ewig schade!
Keiner blies das Horn so hell
Wie mein Kamerade!

**Gyors mentükben rét s erdő
Épphogy üdvözölnek;
S falvak, mint álom felhők
Békésen feltűntek.**

**Május pompa közepén
Fekszik templomudvar,
Vándor, hogyha odanéz,
Megjegyzí azt nyomban.**

**Távolabb, hegy karéján,
Látszik most halványan,
Krisztusnak keresztje áll
Gyászos bánatában.**

**Sógort érte itt csapás,
Halkul hát, megszeppen,
És paripa is megáll,
Látja a keresztén:**

**>> Most torpanjon ló s kerék,
Jó, ha rám figyeltek:
Itt barátom, a derék,
Fekszik hűvös földben!**

**Szívből szeretett legény!
Úr, örökös gyászom!
Úgy nem fújta más kürtjét,
Mint az én barátom!**

**Hier ich immer halten muß,
Dem dort unterm Rasen
Zum getreuen Brudergruß
Sein Leiblied zu blasen!«**

**Und dem Kirchhof sandt er zu
Frohe Wandersänge,
Daß es in die Grabesruh
Seinem Bruder dränge.**

**Und des Hornes heller Ton
Klang vom Berge wieder,
Ob der tote Postillion
Stimmt' in seine Lieder. –**

**Weiter gings durch Feld und Hag
Mit verhängtem Zügel;
Lang mir noch im Ohre lag
Jener Klang vom Hügel.**

Nikolaus Lenau, 1833

**Geboren 1802
Gestorben 1850**

**És mindig megállok én,
Itt, hol rét aljában
Mint barát üdvözlését,
Kedves dalát játszta! <<**

**S kezd a templom udvarán
Víg vándorzenébe,
Mélyben, sírban aludván,
Hallja meg testvére.**

**Kürtjének éles hangját
Hegyek visszacsengik,
Holt postakocsis talán
Hangját felismeri. –**

**Átsuhan földek felett
Láthatalan szárnyon;
Hangja még füleembe cseng,
S ring e dombos tájon.**

Das trunkene Lied (79.)

O Mensch! Gib acht!
Was spricht, die tiefe Mitternacht?
"Ich schlief, ich schlief -,
Aus tiefem Traum bin ich erwacht: -
Die Welt ist tief,
Und tiefer als der Tag gedacht.
Tief ist ihr Weh -,
Lust - tiefer noch als Herzeleid:
Weh spricht: Vergeh!
Doch alle Lust will Ewigkeit -,
- Will tiefe, tiefe Ewigkeit!"

Friedrich Nietzsche

Geboren 1844
Gestorben 1900

Az élni akarás mámoros dala

Ember, vigyázz!
Mit súg éjfélkor éjszakád?
„Aludtam én -,
Felébredék, és látom ám: -
Világ sötét,
Sötétebb, mint gondolám.
A kínja mély –,
De életkedv nagyobb ennél,
S szól: kín; enyéssz!
Életkedv célja: öröklét -,
- Mit ő akar: az öröklét!”

Tristan (80.)

Wer die Schönheit angeschaut mit Augen,
Ist dem Tode schon anheimgegeben,
Wird für keinen Dienst auf Erden taugen,
Und doch wird er vor dem Tode beben,
Wer die Schönheit angeschaut mit Augen!

Ewig währt für ihn der Schmerz der Liebe,
Denn ein Tor nur kann auf Erden hoffen,
Zu genügen einem solchen Triebe:
Wen der Pfeil des Schönen je getroffen,
Ewig währt für ihn der Schmerz der Liebe!

Ach, er möchte wie ein Quell versiegen,
Jedem Hauch der Luft ein Gift entsaugen
Und den Tod aus jeder Blume riechen:
Wer die Schönheit angeschaut mit Augen,
Ach, er möchte wie ein Quell versiechen!

August von Platen

Tristan

Ámulva ki szépséget csodálta,
Ő magát halállal eljegyezte,
S földön béna bármilyen munkára.
Mégis látva halált jönni, reszket,
Embert szépség, ha megbabonázta!

Hú szerelem kínja mindig marja,
Földön balga, ki csodát remélve,
Véli, ily ösztönnek ellenállhat:
Őt, kit szépség nyila szíven ért el,
Hú szerelem kínja mindig marja.

Vágyja, hogy mint forrás kiszáradjon,
Légből mérget szív, jusson halálra,
És virágot szagol, hogy pusztuljon:
Embert szépség, ha megbabonázta,
Vágyja, hogy mint forrás kiszáradjon!

Barbarossa (81.)

Der alte Barbarossa,
Der Kaiser Friederich,
Im unterird'schen Schlosse
Hält er verzaubert sich.

Er ist niemals gestorben,
Er lebt darin noch jetzt;
Er hat im Schloß verborgen
Zum Schlaf sich hingesezt.

Er hat hinabgenommen
Des Reiches Herrlichkeit,
Und wird einst wiederkommen
Mit ihr, zu seiner Zeit.

Der Stuhl ist elfenbeinern,
Darauf der Kaiser sitzt;
Der Tisch ist marmelsteinern,
Worauf sein Haupt er stützt.

Sein Bart ist nicht von Flachse,
Er ist von Feuersglut,
Ist durch den Tisch gewachsen,
Worauf sein Kinn ausruht.

Barbarossa

**Az éltes Barbarossa,
Friederich, a császár,
Földalatti kastélyban
Varázásban élt tovább.**

**Sohasem halt ő ott meg,
Csak elszenderült,
Kastélyban rejtekezve
Nagy álomba merült.**

**De ott lent is bírta
Ország tiszteletét,
S ha egyszer jó majd vissza,
Rangja is visszatér.**

**Elefántláb a széke,
Hová császár leült,
Asztal márványtól ékes,
Melyre fője ledült.**

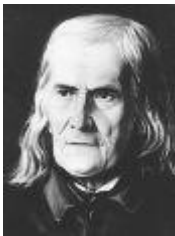
**Szakálla, ez nem tréfa,
Az láng, vörösen ég,
Mely hosszabb, mint az asztal,
Mire fejét tevé.**

**Er nickt als wie im Traume,
Sein Aug' halb offen zwinkt;
Und je nach langem Raume
Er einem Knaben winkt.**

**Er spricht im Schlaf zum Knaben:
Geh hin vors Schloß, o Zwerg,
Und sieh, ob noch die Raben
Herfliegen um den Berg.**

**Und wenn die alten Raben
Noch fliegen immerdar,
So muß ich auch noch schlafen
Verzaubert hundert Jahr.**

Friedrich Rückert

**Geboren 1788
Gestorben 1866**

**Szenderegve álmod,
De fél szemmel kacsint,
Az áll bár tőle távol,
Egy kisfiúnak int.**

**Álmában szól gyermeknek,
Kastélyt nézd meg, manó,
S figyeld meg, hogy szállnak-e
A hegy körül hollók.**

**Ha kint az öreg hollók
Kerengnek még tovább,
Csodát kell még álmodnom
Sok-sok száz éven át.**

Grodek (84.)

**Am Abend tönen die herbstlichen Wälder
Von tödlichen Waffen, die goldnen Ebenen
Und blauen Seen, darüber die Sonne
Düstrer hinrollt; umfängt die Nacht
Sterbende Krieger, die wilde Klage
Ihrer zerbrochenen Mänder.
Doch stille sammelt im Weidengrund
Rotes Gewölk, darin ein zürnender Gott wohnt
Das vergoßne Blut sich, mondne Kühle;
Alle Straßen münden in schwarze Verwesung.
Unter goldnem Gezweig der Nacht und Sternen
Es schwankt der Schwester Schatten durch den
schweigenden Hain,
Zu grüßen die Geister der Helden, die blutenden
Häupter;
Und leise tönen im Rohr die dunklen Flöten des
Herbstes.
O stolzere Trauer! ihr ehernen Altäre
Die heiße Flamme des Geistes nährt heute ein
gewaltiger Schmerz,
Die ungeborenen Enkel.**

Georg Trakl Geboren 1887 Gestorben 1914

Die alte Waschfrau (89.)

Du siehst geschäftig bei den Linnen
Die Alte dort in weißem Haar,
Die rüstigste der Wäscherinnen
Im sechsundsiebenzigsten Jahr.
So hat sie stets mit saurem Schweiß
Ihr Brot in Ehr und Zucht gegessen
Und ausgefüllt mit treuem Fleiß
Den Kreis, den Gott ihr zugemessen.

Sie hat in ihren jungen Tagen
Geliebt, gehofft und sich vermählt;
Sie hat des Weibes Los getragen,
Die Sorgen haben nicht gefehlt;
Sie hat den kranken Mann gepflegt;
Sie hat drei Kinder ihm geboren;
Sie hat ihn in das Grab gelegt
Und Glaub und Hoffnung nicht verloren.

Da galt 's, die Kinder zu ernähren;
Sie griff es an mit heiterm Mut,
Sie zog sie auf in Zucht und Ehren,
Der Fleiß, die Ordnung sind ihr Gut.
Zu suchen ihren Unterhalt,
Entließ sie segnend ihre Lieben;
So stand sie nun allein und alt,
Ihr war ihr heitrer Mut geblieben.

Az öreg mosónő

**Ha nézed a szennyes ruhákkal
Küszködő öreg nőt, fehér
Haját, látod, görnyed a háta,
Hogy nyomja már hetvenhat év.
Eddig folyton fáradozott,
Kenyerét nehezen kereste,
Türelmesen szorgoskodott,
Az Úr rátett súlyos keresztet.**

**Szeretett ifjú éveiben,
Reménykedve megházasodott,
A nők nehéz sorsát viselte,
S gondból neki bőven jutott;
A férj beteg lett, ápolá,
Megszült neki három gyermeket;
Majd eltemette az urát,
De remény s hit nem hagyta el.**

**Felnevelte a gyermekeket;
Ehhez nagy kitartás kellett
Tisztességre szoktatta őket,
A kincse szorgalom s a rend.
Fiúk megélhetést keresve,
Elhagyták az áldott anyát,
Egyedül éldegélt s öregen,
De ő derűs maradt tovább.**

**Sie hat gespart und hat gesonnen
Und Flachs gekauft und nachts gewacht,
Den Flachs zu feinem Garn gesponnen,
Das Garn dem Weber hingebracht;
Der hat 's gewebt zu Leinwand;
Die Schere brauchte sie, die Nadel
Und nähte sich mit eigener Hand
Ihr Sterbehemde sonder Tadel.**

**Ihr Hemd, ihr Sterbehemd, sie schätzt es,
Verwahrt 's im Schrein am Ehrenplatz;
Es ist ihr Erstes und ihr Letztes,
Ihr Kleinod, ihr ersparter Schatz.
Sie legt es an, des Herren Wort
Am Sonntag früh sich einzuprägen,
Dann legt sie 's wohlgefällig fort,
Bis sie darin zur Ruh sie legen.**

**Und ich, an meinem Abend, wollte
Ich hätte, diesem Weibe gleich,
Erfüllt, was ich erfüllen sollte
In meinen Grenzen und Bereich;
Ich wollt, ich hätte so gewußt,
Am Kelch des Lebens mich zu laben,
Und könnt am Ende gleiche Lust
An meinem Sterbehemde haben.**

Adelbert von Chamisso Geboren 1781 Gestorben 1838

**Kevés pénzéből, mint gondolta,
Lent vett, sodort hosszú éjszakán,
A lent finom cérnává fonta,
Takácshoz vitte fonalát,
Ki ebből szötte lenvásznát;
Előkerült ollója, minden,
A varrásnak nekifogott,
Ekképp készült halotti inge.**

**Halotti ingét úgy becsüli,
Hogy szekrénye titkos helyén
Őrzi, mint az ő rendkívüli
Ékszerét, egyetlen kincsét.
Felvette, ha misére ment,
Vasárnap Úr szavát figyelte,
Ingét otthon helyre tette,
Halál, ha jó, ezt felölthesse.**

**Ha rám köszönt majd magam estje,
Akarnám tenni, mint e nő,
Betöltve, mit betöl'tnem kelle,
Mit engedett életerőm;
Nos, akarnám, bármilyen szép volt,
S örömben telt is el az éltém,
Legyek, mint ő, olyan nyugodt
A magam halotti ingében.**

Perstet amicitiae semper venerabile Faedus! (90.)

(Bestehen soll der Freundschaft immer ehrenwerter Bund)

**Der Mensch hat nichts so eigen,
So wohl steht ihm nichts an,
Als daß er Treu erzeigen
Und Freundschaft halten kann;
Wann er mit seinesgleichen
Soll treten in ein Band,
Verspricht sich, nicht zu weichen
Mit Herzen, Mund und Hand.**

**Die Red ist uns gegeben,
Damit wir nicht allein
Vor uns nur sollen leben
Und fern von Leuten sein;
Wir sollen uns befragen
Und sehn auf guten Rat,
Das Leid einander klagen
So uns betreten hat.**

**Was kann die Freude machen,
Die Einsamkeit verhehlt?
Das gibt ein doppelt Lachen,
Was Freunden wird erzählt;
Der kann sein Leid vergessen,
Der es von Herzen sagt;
Der muß sich selbst auffressen,
Der in geheim sich nagt.**

Perstet amicitiae semper venerabile Faedus!

(A barátság mindig tisztességes kötelék legyen)

**Magában ember semmi,
De úgy igen jól jár,
Ha hűséges tud lenni,
Ha társra rátalál,
S a hozzáhasonlókkal
Fonnia kell kötést,
Ígérje, mit támogat
A szív, a száj s a kéz.**

**Beszéd nekünk megadja,
Ne egyedül legyünk,
Ezért mindazokat,
Ki távol él, s velünk;
Meggérdeznünk kellene,
Hallod-e, mi jó tanács,
A bánat csillapulna,
Ha társulnál hozzánk.**

**Vaj'n öröm képes arra,
Hogy enyhítsen magányt?
Jóízű vidámság az,
Mit barátság megád;
A kint elfelejtheted,
Ami szívből kiált,
Ne kelljen emésztened,
Mi ott titkosan rág.**

**Gott stehet mir vor allen,
Die meine Seele liebt;
Dann soll mir auch gefallen,
Der mir sich herzlich gibt;
Mit diesem Bunds-Gesellen
Verlach ich Pein und Not,
Geh auf den Grund der Höllen
Und breche durch den Tod.**

**Ich hab, ich habe Hertzen
So treue, wie gebührt,
Die Heuchelei und Scherzen
Nie wissentlich berührt;
Ich bin auch ihnen wieder
Von Grund der Seelen hold,
Ich lieb euch mehr, ihr Brüder,
Denn aller Erden Gold.**

Simon Dach

**Geboren 1605
Gestorben 1659**

**Előttünk áll az Isten,
Akit lelkem imád;
Akkor is kell szeretnem,
Ha ő terhet is ad;
Ezzel a köteléssel
Kinevetem, mi fáj,
A pokol fenekére
Elúzó a halált.**

**Oly szív áll hozzám közel,
Mely *Istenhez is* hű,
Vigad tiszta örömmel,
Sohasem kétszínű,
S üzenem ismét nekik,
A lelkem mélyiről:
Szeretlek testvéreim
Mind, kiket hord a Föld!**

Prinz Eugen, der edle Ritter (92.)

Zelte, Posten, Wer-da-Rufer!

**Lust'ge Nacht am Donauufer
Pferde stehn im Kreis umher
Angebunden an den Pflöcken;
An den engen Sattelböcken
Hangen Karabiner schwer.**

**Um das Feuer auf der Erde,
Vor den Hufen seiner Pferde
Liegt das östreich'sche Piket.
Auf dem Mantel liegt ein Jeder,
Von den Tshakos weht die Feder,
Leutnant würfelt und Kornet.**

**Neben seinem müden Schecken
Ruht auf einer wollnen Decken
Der Trompeter ganz allein:
"Laßt die Knöchel, laßt die Karten!
Kaiserliche Feldstandarten
Wird ein Reiterlied erfreun!**

**Vor acht Tagen die Affaire
Hab' ich, zu Nutz dem ganzen Heere,
In gehör'gen Reim gebracht;
Selber auch gesetzt die Noten;
Drum, ihr Weißen und ihr Rothen!
Merket auf und gebet Acht!"**

Prinz Eugen, a nemes lovag

**Sátrak között őr vigyázzon!
Vidám éj a Duna-parton,
Körben lovak állnak ott,
Megkötözve a cövekhez;
És szorosan a nyergeken
Súlyos karabiner lóg.**

**Lent a tűz körül a földön,
Lópaták mellett, a fűvön,
Fekszenek osztrák lándzsák.
Karabélyon díszek lógnak,
Csákójukon fényes tollak,
Hadnagy kockáz, őr strázsál.**

**Ómellöttük eltöprengve
Nyugszik elnyútt köpönyegen
Magában a trombitás:
„Hagyd a kockát, kártyát vedd el!
Formáld császári éneket
Örömmel lovasdallá!**

**Roham előtt nyolc nappal
Hasznos lesz ármádiának,
Éneket és rigmust formált;
Rögzítette hangjegyekkel;
Fel fehérek, fel vörösek!
Éber légy, és jól vigyázz!”**

**Und er singt die neue Weise
Einmal, zweimal, dreimal leise
Denen Reitersleuten vor;
Und wie er zum enemale
Endet, bricht mit unmale
Los der volle kräft'ge Chor:**

**„Prinz Eugen, der edle Ritter!“
Hei, das klang wie Ungewitter
Weit ins Türkenlager hin.
Der Trompeter täth den Schnurrbart streichen
Und sich auf die Seite schleichen
Zu der Marketenderin.**

Ferdinand Freiligrath

**És elhangzik az új dallam,
Ám nem egyszer, többször halkan
Lovas katonák előtt;
Majd amikor befejezte
Bús sorsukat átérezve
Erős kórushang kitört:**

**„Eugen herceg, nemes lovag!”
Zúg is, hej mint a zivatar
Elérve török táborát.
Képzél trombitás - s szakállt simítva -
Dolmányára felakasztja
Kitüntetés csillagát.**

Über ein Stündlein (95.)

Dulde, gedulde dich fein!
Über ein Stündlein
Ist deine Kammer voll Sonne.

Über den First, wo die Glocken hängen,
Ist schon lange der Schein gegangen,
Ging in Türmers Fenster ein.
Wer am nächsten dem Sturm der Glocken,
Einsam wohnt er, oft erschrocken,
Doch am frühesten tröstet ihn Sonnenschein.

Wer in tiefen Gassen gebaut,
Hütt' an Hüttlein lehnt sich traut,
Glocken haben ihn nie erschüttert,
Wetterstrahl ihn nie umzittert,
Aber spät sein Morgen graut.

Höh' und Tiefe hat Lust und Leid.
Sag ihm ab, dem torigen Neid:
Andrer Gram birgt andre Wonne.

Dulde, gedulde dich fein!
Über ein Stündlein
Ist deine Kammer voll Sonne.

Paul Heyse
Geboren 1830
Gestorben 1914

Légy türelmes...

**Légy türelmes, nyugton várj!
Csöppnyi órácskát,
És megtelik fénnel a szobád.**

**Templom tornyán, tető gerincén
Régen megcsillant már a napfény,
S torony ablakán benéz.
Jelzi haranggal vihar jöttét
Őr, ki egyedül él, s gyakran fél,
Néki vigaszt nyújt korai fény.**

**Vannak mélybe épített utcák,
Egymást könyöklik a kunyhócskák,
Ők nem félnek harangkongástól,
Tűző naptól, tél fagyától,
Virradást is késve lát.**

**Jókedv s bánat fent és lent is él.
Mondj nemet, ha vonz az irigység:
Bánat húz le, ment gyönyörűség.**

**Légy türelmes, nyugton várj!
Csöppnyi órácskát,
És megtelik fénnel a szobád.**

Wie rafft'ich mich auf in der Nacht, in der Nacht (98.)

**Wie rafft' ich mich auf in der Nacht, in der Nacht,
Und fühlte mich fürder gezogen,
Die Gassen verließ ich, vom Wächter bewacht,
Durchwandelte sacht
In der Nacht, in der Nacht,
Das Tor mit dem gotischen Bogen.**

**Der Mühlbach rauschte durch felsigen Schacht,
Ich lehnte mich über die Brücke,
Tief unter mir nahm ich der Wogen in acht,
Die wallten so sacht
In der Nacht, in der Nacht,
Doch wallte nicht eine zurücke.**

**Es drehte sich oben, unzählig entfacht,
Melodischer Wandel der Sterne,
Mit ihnen der Mond in beruhigter Pracht,
Sie funkelten sacht
In der Nacht, in der Nacht,
Durch täuschend entlegene Ferne.**

**Ich blickte hinauf in der Nacht, in der Nacht,
Ich blickte hinunter aufs neue:
O wehe, wie hast du die Tage verbracht!
Nun stille du sacht
In der Nacht, in der Nacht,
Im pochenden Herzen die Reue!**

August von Platen

Amint szabadultam az éjben, az éjben

**Amint szabadultam az éjben, az éjben,
Osontam, ezt fel ne fedezzék,
Kerültem utcákat, miket örök néznek,
Lopózva léptem,
Az éjben, az éjben,
A boltíves gót kapun kifelé.**

**Malompatak zúg le sziklás üregébe,
Figyeltem, testem a hídnak dőlt,
S néztem, tajtékszó hullámok hogy térnek,
Zuhannak mélybe,
Az éjben, az éjben,
De vissza biz' eddig egy se jött.**

**Odafent alig mozdulva számtalan, fényes
Csillag melódiákat idéz,
A Hold pompázik az égen,
S feltűn gyengéden,
Az éjben, az éjben,
Sok csalóka, távoli fény.**

**Tekintettem égre, az éjben, az éjben,
Lenéztem, s újnak tűnt minden, a táj:
Mily kín, hogy napjaim oly hasztalan éltem!
Tompítsd gyengéden,
Az éjben, az éjben,
Bút a szívedben, s mind, ami fáj!**

Inhaltsverzeichnis

Brentano	Der Spinnerin Nachtlid	26
Chamisso	Die alte Waschfrau	90
Claudius	Abendlied	16
Dach	Perstet amicitiae semper venerabile Faedus!	94
Droste-Hülshoff	Im Grase	28
Freiligrath,	O Lieb, solang du lieben kannst!	32
	Prinz Eugen, der edle Ritter	98
Goethe	An den Mond	36
	Das Göttliche	56
	Der Erlkönig	6
	Der König in Thule	20
	Gefunden	40
	Mailied	52
	Wer nie sein Brot mit Tränen aß	62
Heine	Du bist wie eine Blume	64
Heym	Der Krieg	66
Heyse	Über ein Stündlein	102
Hölderlin	An die Parzen	72
	Hälfte des Lebens	24

Tartalomjegyzék

Brentano	A fonólány éji dala	27
Chamisso	Az öreg mosónő	91
Claudius	Esti dal	17
Dach Perstet amicitiae semper venerabile Faedus!		95
Droste-Hülshoff	A fűben	29
Freiligrath	Szeress, amíg szeretni tudsz!	33
	Prinz Eugen, a nemes lovag	99
Goethe	A Holdhoz	37
	A rémkirály	7
	Az isteni ideál	57
	Erdőben leltem, tövestől vittem...	41
	Élt egy király Thule várában	21
	Kinek kenyerére nem folyt	63
	Májusi dal	53
Heine	Te nyíló vadvirág vagy...	65
Heym	A háború	67
Heyse	Légy türelmes...	103
Hölderlin	A párkákhöz	73
	Éltem delelőjén	25

Inhaltsverzeichnis

Keller	Abendlied	70
Lenau	Der Postillon	74
Meyer	Der Römische Brunnen	42
Mörke	Der Feuerreiter	10
	Gesang Weylas	44
Müller	Der Lindenbaum	46
Nietzsche	Das trunkene Lied	80
	Vereinsamt	22
Platen	Das Grab im Busento	14
	Der Pilgrim vor St. Just	48
	Tristan	82
	Wie rafft'ich mich auf in der Nacht, in der Nacht	104
Rückert	Barbarossa	84
Schiller	Nänie	50
Trakl	Grodek	88

Tartalomjegyzék

Keller	Esti dal	71
Lenau	A postakocsis	75
Meyer	A római kút	43
Mörike	A tűzlovas	11
	Weyla dala	45
Müller	A hársfa	47
Nietzsche	Az élni akarás mámoros dala	81
	Otthontalanul	23
Platen	Sír a Busentoban Cosenzanál	15
	A zarándok St. Just előtt	49
	Tristan	83
	Amint szabadultam az éjben,	
	az éjben	105
Rückert	Barbarossa	85
Schiller	Nänie	51
Trakl	Grodek	89

Rondel

Verflossen ist das Gold der Tage,
Des Abends braun und blaue Farben;
Des Hirten sanfte Flöten starben
Des Abends blau und braune Farben
Verflossen ist das Gold der Tage.

Georg Trakl (1887-1914)

Körtánc

A szép arany napok elfolytak,
Az esti fény, a kék meg barna,
Elhalt a pásztorsíp lágy hangja,
Az esti fény, a kék meg barna,
A szép arany napok elfolytak.

Szalki Bernáth Attila 1935

